

Artistiek verslag
Terschellings Oerol Festival 2005

Terschellings Oerol Festival
Zuid Midlandweg 4
8891 GH Terschelling Midland
Tel. 0562-448448
Fax. 0562-449087
Email info@oerol.nl
www.oerol.nl

Terschellings Oerol 2005, Een verslag

Terschellings Oerol 2005 had de titel "Eindeloze Deining", het festival is volop in beweging, Oerol heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld van straatfestival tot gerenommeerd theaterfestival met als belangrijkste speerpunt locatietheater. Ook in 2005 namen weer tienduizenden theaterliefhebbers de boot naar Terschelling om uiteindelijk bijna 80.000 entreebewijzen te kopen, met een bezettingsgraad van ruim 90% waren alle voorstellingen weer erg goed bezet. Zowel de pers als het publiek complimenteerden de programmering en het eiland bejubelde de ontspannen en feestelijke sfeer. Het gaat goed met Oerol.

Naast de theaterprogrammering organiseerde Oerol een seminar over de ontwikkeling van locatietheater. De vooraanstaande positie van Oerol in het veld van de locatiegerichte festivals motiveerde de organisatie om collega's van ver buiten onze landgrenzen uit te nodigen te komen ervaren wat de positie van het locatietheater en de landschapskunst in het huidige zomerklimaat is. Enerzijds merken wij dat het kleurrijke straattheater aan inhoud inboet, anderzijds krijgt zomertheater een andersoortige maatschappelijke functie, bewustwording, cultuurbereik, identiteit en 'community sense' zijn belangrijke thema's in onze sterk veranderende samenleving. Dat heeft ook een sterke invloed op de ontwikkeling van locatietheater en de community arts binnen de zomerfestivals. Een mooi onderwerp voor een seminar tijdens het festival.

Een dertigtal collega's uit de festivalwereld en een aantal specialisten uit de zomertheaterwereld ontmoetten elkaar en spraken over de verschillende invalshoeken. Ook waren er lezingen van bijvoorbeeld John Malpede over de veranderingen in de Amerikaanse samenleving en de manier waarop hij dat gegeven gebruikte in een groots community art project in Kentucky.

En uiteraard werden de verschillende locatieprojecten bezocht.

Vooraf ook die projecten die op Terschelling zijn ontwikkeld onder de vlag van de werkplaatsfunctie. Terschellings Oerol wordt gesteund door de VandenEnde Foundation en de provincie Fryslân om de nieuwe generatie theatermakers in de gelegenheid te stellen met begeleiding van Oerol locatievoorstellingen te maken. Oerol hoopt op die manier het locatiegerichte werken verder te stimuleren en daarmee de zomerfestivals van nieuwe impulsen te voorzien. Ook dit was een uitstekende invalshoek om in een breed verband met makers en andere specialisten te praten over de functie van deze disciplines binnen het festivallandschap.

Ook zijn wij verheugd dat de werkplaatsfunctie een vervolg krijgt door de steun van het VSBfonds. Zij steunen ons productieplatform, een tiental makers, die zich inmiddels meer hebben ontwikkeld op gebied van locatiegericht werken, krijgen de mogelijkheid met steun van het festival op locatie te produceren. Een aantal van deze voorstellingen reizen na Oerol naar andere festivals. Was het productieplatform in 2005 een pilot, inmiddels heeft het fonds aangegeven de ingeslagen weg te willen continueren.

Hoogtepunten in de programmering voortgekomen uit de werkplaatsfunctie waren ongetwijfeld *De Schapelaar* van Gienke Deuten en Bram de Goeij, *De Zondeval* van Karina Kroft en *The Waste Land* van de Waterlanders. Het mooie was dat ieder project duidelijk een andere invalshoek gebruikte, de waterlanders gebruikten hun locatie heel erg beeldend, Karina Kroft maakte een "klassieker" op locatie waarbij het gebruik van de tekst weer belangrijk was terwijl *De Schapelaar* een eigentijds sprookje in het bos was dat handelde over de tegennatuurlijke vriendschap van een schaap met de wolf.

Naast het locatietheater werd het festival in 2005 vooral gekenmerkt door de cross-over, theater vanuit installaties, vanuit de beeldende kunst, theater met een sterk beeldend karakter. Zo was Oerol coproducent van *A-Tipis*, een nomadisch dorp waarin beeldend kunstenaars en theatermakers waren uitgedaagd om hun talent op een andere manier aan te wenden dan ze gewend zijn, omdat wij weten dat op die manier de meest verrassende installaties zullen ontstaan. Alle constructies zijn ontstaan vanuit het idee van het hedendaags nomadisme. Het resultaat nam uiteindelijk de vorm aan van fysieke bouwwerken tot spontane live-acts en alles wat zich daartussen bevond. Aan het project werkten een tiental kunstenaars mee uit verschillende Europese landen. Het project was een initiatief van productiehuis Victoria uit Gent en werd gesteund door het Culture 2000 programma van de Europese Unie.

Een ander in het oog springend project was Eunetstar, een samenwerkingsproject met Europese festivals en dansers uit de UK, muzikanten uit België en de Nederlandse beeldend kunstenaars Paul en Menno de Nooijer. De voorstelling *Ferryman* beleefde zijn première op Oerol en reisde daarna naar andere grote festivals in binnen- en buitenland.

Een ander Europees samenwerkingsverband is In Situ, zes grote Europese festivals werken onder voorzitterschap van Lieux Publics uit Marseille aan de ontwikkeling van locatietheater en community-arts. Terschellings Oerol is één van die festivals. Met Europees geld werd de voorstelling *3600°* geproduceerd die dus ook een plekje kreeg op Oerol. Het was een samenwerking tussen het Schotse gezelschap Boilerhouse en Metalvoice uit Marseille in Frankrijk. Het tijdsverschil tussen Schotland en Marseille is 3600 seconden, wat kan er in die tijd in de wereld gebeuren? Een voorstelling die zeer gevarieerde reacties opriep, door de één bejubeld, door de ander verguisd.

De verschillende Europese projecten onderstreepten nogmaals het internationale belang van Oerol.

Terschellings Oerol begon in 1982 als kleurrijk straatfestival. Straattheater is nog steeds een sfeermaker bij Oerol maar de kracht van het festival is de wijze waarop het eiland als podium wordt benut. Zo kan je op de fiets onderweg onverwachts verast worden door "zwerfvoorstellingen", leuke kleine voorstellinkjes aan de rand van het bos, in een duinpan of in de polder. Een vertelling van de Belg Gadjo, een opera van een van de makers van Yo-operamakers, bouwkeet-theater van Different Trains of een filmpje kijken in Cinema Mobilé.

Of je loopt op het strand in het dansend woud, een beeldend kunst project van de landschapsarchitect Bruno Doedens in samenwerking met de theatermaker Frits Vogels.

Maar voorop staat theater, in boerenschuren, op bijzondere locaties in de vrije natuur, in het ruim van een schip of in een vervallen discotheek. Verhalen van Terschelling, berichten uit de samenleving, klassiekers als de Bloedbruiloft, het eiland als inspiratiebron en theater waarbij de hemel zorgt voor de akoestiek.

Dans van o.a. Elshout & Händeler, van Galili Dance, danstheater AYA, BNO productions, Le Grand Cru, Trash of Jens van Daele. Locatietheater van de firma Riex Swarte, Het 5^e kwartier, Compagnie Dakar met Lotte van der Berg, Het Huis van Bourgon-dië, Koning Carlos, Stichting Dina, Tenderde, Zoutwerken en Zilt, opera van Mariecke van der Linden of Opera Spanga, het eiland stond bol van de voorstellingen, totaal 577.

Een van de hoogtepunten was ongetwijfeld het Hongaarse gezelschap Krétakör. Zij brachten op locatie twee bewerkingen van klassiekers, *Leonce and Lena* en *Woyzeck*.

Inhoudelijk zit er nog steeds een groei in het festival, het publiek wordt ook steeds kritischer. Ondanks het feit dat Oerol te zeer afhankelijk is van publieksinkomsten zijn wij nog steeds in staat het festival te voeden met spraakmakend theater. Wel

dienen wij de vinger aan de pols te houden als het gaat over de lange termijn. Landschapskunst, landschapstheater en community arts zijn afhankelijk van subsidies en sponsoring. Maar het zijn tevens de disciplines die het festival zo bijzonder maken. Het is dan ook de taak van Oerol zich verder internationaal te profileren om zo meer gebruik te kunnen maken van Europese steun.

Op zondag wordt het festival traditioneel afgesloten met een spektakel. In 2005 is gekozen voor een work-in-progress een landschapsspektakel waarbij wij beeldend theatermakers de gelegenheid gaven te werken met oude meesters. Leden van verschillende gezelschappen en makers uit verschillende broedplaatsen werkten twee weken op locatie, op de uitgestrekte Noordsvaarder bij West Terschelling. Er werd een "verdrongen" dorp gebouwd, uit het zand rezen daken, kerktorens en andere dorpse taferelen op die dienden als decor voor een theatraal spektakel. Jos Zandvliet, ooit één van de oprichters van Dogtroep zorgde voor de muziek, de dramaturgie en regie werd gedaan door Michel Crespin, oprichter van verschillende festivals in Frankrijk maar vooral ook de oprichter van Lieux Publics en de opleiding La Fai Art. Ondergetekende zorgde voor de begeleiding op locatie en de fantasie van de plek. Het werd een community project met de plaatselijke fanfares en de diverse sterke verhalen van Terschelling zoals o.a. de verovering van de Engelsen in 1666. Een kleine tienduizend mensen genoten zichtbaar van het slotspektakel. Terschellings Oerol was weer een succes. Het festival kan verder in Eindeloze Deyning.

Joop Mulder
artistiek directeur